

HOME GASTEN TALKSHOW TOPICS OVER EVA

Allebei een baan en ambitie voor twee

08 JANUARI 2021 04:01 / **PERSOONLIJK**

© GETTYIMAGES

Hoeveel ambitie kan een relatie verdragen? Waar twee mensen een droombaan najagen, blijft er vaak weinig tijd en energie over voor thuis – en dat kan de boel flink onder druk zetten. Waar zit de balans?

Ja, ja, dat riedeltje kennen we nu wel: iets met 'ballen' en 'hooghouden.' Excelleren als werknemer, ouder én lover is nu eenmaal bepaald geen sinecure - en bovendien een skill die niemand ons ooit heeft aangeleerd. Op school of de universiteit bestaat er vooralsnog geen vak 'Relaties *one-o-one*' en ook de media hebben zich tot nu toe weinig behulpzaam bewezen. Hollywood heeft ons weliswaar voorbereid op zoetsappige eind-goed-al-goeds, maar het blijft pijnlijk stil als het gaat om de keiharde realiteit die volgt ná de aftiteling.

Dus ja, het is inderdaad knap lastig, maar – mocht de moed je al in de schoenen zijn gezakt – absoluut niet onmogelijk. Wellicht is een kritische blik op jullie relatie een interessante uitdaging voor 2021, want óók relatiegeluk zit in een klein hoekje.

Je bent gedreven en je wil wat

Marieke Kleiboer (53) en Paul 't Hart (57), zij directeur bij het ministerie van VWS, hij hoogleraar bestuurskunde, zijn ruim 31 jaar samen en ervaringsdeskundigen als het gaat om het spanningsveld tussen carrière en privéleven. "In de eerste jaren zijn er uiteraard momenten geweest dat het wrong, vooral omdat ik vond dat Paul extreem veel tijd in zijn werk stak. Ik vond het bizar dat hij na een lange werkdag ook in bed nog studieboeken las. Er is immers zoveel meer in het leven dan werk." Hij vervolgens: "Achteraf gezien ben ik Marieke heel dankbaar voor die *reality check*. Ik zat in een enorme workflow en houd van mijn werk, maar raakte daardoor het perspectief een beetje kwijt. Ik ben gespaard gebleven, maar je kan ook met een burn-out uit die 'tunnel' komen."

gingen op zoek naar de sweet spot tussen avontuur en professionele ei

Paul en Marieke hebben allebei een gezonde honger naar persoonlijke en professionele ontwikkeling - daarin kunnen ze elkaar vinden. Om dat te kunnen doen is het nodig elkaar ruimte te geven en te nemen. "En daarover moet je dan wel afspraken maken." Zeker als je thuis ook nog kleine kinderen hebt rondlopen. Maar hoe doe je dat goed?

Wat betreft de taakverdeling tussen werk en kinderen zaten ze altijd op één lijn, vertelt Marieke: "Ieder werkte vier dagen, er was drie dagen oppas. Per week een dag ouderschapsverlof werkte niet met mijn leidinggevende baan. Dus namen we het ietwat rigoureuze besluit om vijf maanden met kids, auto en tent door Argentinië te reizen."

MARIEKE KLEIBOER

Dat smaakte naar meer, dus gingen ze op zoek naar *the sweet spot* tussen avontuur en professionele groei. "Toen de tweeling vijf jaar oud was, maakten we een deal: wie als eerste een leuke baan vindt op een mooie plek waar ze Engels spreken, gaan we achterna. Dat was voor Paul, als hoogleraar, makkelijker dan voor mij en toen we naar Australië verhuisden, moest ik een concessie doen. Het had voor mij als Nederlands ambtenaar meer voeten in de aarde om down-under aan de bak te komen - maar uiteindelijk heb ik een goede positie bij de Australische overheid gekregen."

Hun kinderen waren altijd prioriteit nummer één, dat stond buiten kijf. Paul: "Toen we in Canberra woonden, zorgden we ervoor dat we allebei twee dagen per week om 15:00 uur konden uitklokken op het werk. Zo hoefden ze maar één keer per week naar de naschoolse opvang en hadden we tijd om leuke dingen samen te doen. Daarvoor waren we tenslotte

ook naar Australië gegaan."

LEES OOK

Inééns verliefd op een vrouw: *'Ik voelde me een onhandige puber'*

26 DECEMBER 2020 / **PERSOONLIJK**

Zij trekt aan het kortste eind

Maar die egalitaire benadering is even mooi als zeldzaam, weet Helen van Empel, relatietherapeut werkzaam op en rondom de Zuidas en oprichter van **OneSession**. "Ik zie veel ambitieuze stellen in mijn praktijk. Negen van de tien keer draagt een van de twee, naast een intensieve carrière, ook de hoofdverantwoordelijkheid voor het managen van het huishouden - de ander is slechts 'uitvoerend'. De ervaring leert dat één van twee die opgave automatisch op zich neemt, wanneer er vooraf geen duidelijke afspraken zijn gemaakt. In vrijwel alle gevallen die ik heb gezien, is dat de vrouw."

Volgens Van Empel is dit te wijten aan slechte communicatie, waardoor onuitgesproken verwachtingen de overhand krijgen: "Vergelijk het met een baan: als er geen concrete afbakening van taken bestaat, ga je automatisch te veel of te weinig hooi op je vork nemen. Als belangrijke gesprekken hierover uitblijven, groei je samen geleidelijk in een modus die niet houdbaar is."

© MARJO VAN DE PEPEL-KOOL

Linda*, eigenaar van een psychologenpraktijk, kan hierover meepraten: "Mijn partner is directeur van een multinational en kwam uit een relatie waarin een traditionele man-vrouwverhouding de norm was. Zijn carrière had altijd op de eerste plek gestaan, zijn ex zorgde dat het reilen en zeilen thuis op orde was. Mijn vorige relatie was juist heel gelijkwaardig geweest, dus toen wij samen verder wilden, veroorzaakten deze verschillende ervaringen de nodige frictie. Ik moest op dat moment echt op m'n handen zitten om niet tóch de zwaarste huishoudelijke last te gaan tillen."

En ze is daarin níet alleen: uit **onderzoek** blijkt namelijk dat vrouwen, met name als er kinderen in het spel zijn, vaak niet enkel hun *fair share* aan huishoudelijke taken op zich nemen, maar dat zij daarnaast opdraaien voor het behouden van het complete overzicht over het gezin. Wie onthoudt de verjaardagen van grootouders? Wie kent alle

vriendjes en vriendinnetjes van het kroost bij naam? Wie zorgt dat de kerstkaarten op tijd de deur uit zijn? En weet hoe laat dochterlief op het hockeyveld moet staan? Negen van de tien keer is het mama, en niet papa, die zich om deze vragen bekommert.

En hoewel het gevoelsmatig volledig indruist tegen alle logica, blijkt dat hoe meer een vrouw verdient, hoe meer ze aan huishoudelijke klussen op haar bord neemt - ook wel de *emotional load* genoemd. Dat ziet Van Empel terugkomen in de praktijk: "Wanneer beide partners een veeleisende baan hebben, is het vaak de vrouw die wordt aangekeken op de ouderlijke afwezigheid thuis, of het kiezen voor een nanny. Ik zie genoeg vrouwen die gebukt onder schuldgevoel bij mij terechtkomen."

Geef ruimte – en néém die ook

Marieke en Paul hebben er altijd op toegezien dat die last niet hoofdzakelijk, laat staan volledig, op de schouders van slechts een van hen terechtkwam. Hij was al jong hoogleraar en toen deed zij aanvankelijk iets meer in huis. Toen de kinderen kwamen, nam Paul voor een deel van zijn tijd ontslag en werd alles evenredig gedeeld. De eerste periode in Australië had Marieke nog geen baan, dus heeft zij zich die tijd meer met het huis en de kinderen bemoeid. "Dat was prima, hoewel ik wel popelde om zelf ook aan de slag te gaan. Gelukkig lukte dat al snel en vanaf dat moment werden de taken weer naadloos fiftyfifty gedeeld", zegt ze daarover.

Waar Paul in Australië in eerste instantie het voortouw nam, ging het bij Marieke na terugkomst in Nederland kriebelen om haar tanden in een nieuwe uitdaging te zetten. Ze kreeg drukkere banen in Amsterdam en later in Den Haag. "Toen hebben we de

balans weer een beetje omgedraaid, ook omdat Paul geen reistijd had. Ik heb bijvoorbeeld al jaren door de week nauwelijks gekookt."

hielden onze vaste lasten laag, zodat we met salaris toe konden'

Het kan dus prima werken, maar wat zijn volgens hen de succesfactoren? Marieke: "We hebben alle twee een echte *'work hard, play hard'* mentaliteit. Om de vijf jaar nemen we allebei een sabbatical om samen iets moois van de wereld te zien. Voorheen betekende dat ook dat we moesten inleveren op materieel gebied: we hielden onze vaste lasten laag, zodat ze door één van onze salarissen gedragen konden worden. Er moest altijd de ruimte zijn voor één van beiden om zijn of haar baan op te zeggen. Dat vergroot je flexibiliteit." Paul vult aan: "Open communicatie, grote gunfactor tegenover elkaar, en steeds regelen dat er genoeg tijd voor ontspanning over is, zowel samen als voor ieder afzonderlijk."

Ze zijn beiden geen planners wat hun loopbaan betreft. Maar het afstemmen van die *'play hard' time*, zoals ze het zelf noemen, is wel altijd noodzakelijk gebleken: "Je kunt immers niet uit het niets naar het buitenland vertrekken of een paar maanden een sabbatical opnemen. Dat heeft vanzelfsprekend wat voeten in de aarde." De twee zijn het levende bewijs

dat dit wél mogelijk is, maar het is lang niet altijd makkelijk geweest. Marieke: "Wij hebben ook onze obstakels gehad hoor, we zijn geen heiligen!"

Spreken is goud, zwijgen is uit den boze

Hoewel het voor Marieke en Paul, naar eigen zeggen, lang niet altijd *smooth sailing* is geweest, is het ze altijd goed gelukt de relationele golven te bedwingen. Want het adagium blijkt te kloppen: *a little communication does go a long way*. Volgens Van Empel zou het koppels al veel leed kunnen besparen om op dagelijkse basis slechts tien minuten met elkaar praten, "en elkaar dan écht in de ogen aankijken." Eigenlijk wat je bij haar in de spreekkamer zou doen, maar dan vaak jaren te laat en voor een aanzienlijk hoger bedrag.

Mensen met overvolle agenda's zijn gewend op heel rationele en efficiënte wijze alle to-do's af te vinken, maar onderdrukken daarmee ook de emotionele vaardigheden die juist essentieel zijn voor een goede relatie, weet **dr. Chris Donaghue**, relatietherapeut van Los Angeles' *rich and famous*. Dat kan Van Empel beamen: "Een relatie is geen verkapte business-case om op te lossen, maar wordt door succesvolle mensen wél vaak zo benaderd - zij het bewust of onbewust. De belangrijke emotionele component wordt dan over het hoofd gezien en dat is gevaarlijk."

2 afhankelijke positie voor hem net zo nadelig als voor mij'

Een man kan de was doen

Als je al zolang op twee uiterst functionele, maar beduidend minder romantische, eilandjes opereert, is die communicatieve brug tussen beiden broodnodig. Wanneer het gesprek niet wordt aangegaan, worden impliciete aannames over de ander leidend: "Ik herinner me een stel, beiden ambitieus en heel succesvol, dat de neiging had de behoeften en wensen van de ander zelf in te vullen - en daarbij de plank nog weleens compleet missloeg. Hij had voor haar het offer gemaakt te stoppen met het organiseren van feesten, wat van haar - bleek later - absoluut niet had hoeven. Zij durfde hem niet meer te vragen klusjes op zich te nemen, bang om als 'zeikwif' te worden weggezet," vertelt Van Empel.

Psycholoog Linda* was er gelukkig wél op tijd bij en ging het gesprek met haar nieuwe vlam aan: "Hij had zichzelf door de jaren heen wijsgemaakt dat hij niet in staat was voor zichzelf te zorgen. Die extreem afhankelijke positie was voor hem net zo nadelig als voor mij. We hebben alle kaarten op tafel gelegd en nu ziet hij ook hoe fijn het is om een gelijkwaardige relatie te hebben - ook al komen zijn hemden niet meer op magische wijze gestreken en al in de kast terecht." Zo blijkt die complexe jongleeract toch een aantal gradaties minder moeilijk dan voorheen. Dus

onthoud: tien minuten praten *a day keeps the* prijzige
relatietherapeut *away*.

*Linda's echte naam is bekend op de redactie.

ANNEMIEKE VAN STRALEN